

IV

(Retsakter vedtaget inden den 1. december 2009 i henhold til EF-traktaten, EU-traktaten og Euratomtraktaten)

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 17. juni 2009

om ordningen for konsolidering af dyre lån i landbrugskooperativer og -bedrifter, der anvendes i regionen Lazio (Italien) i henhold til regionallov nr. 52/1994 og refinerses ved artikel 257 i regionallov nr. 10 af 10. maj 2001

(meddelt under nummer K(2009) 4525)

(Kun den italienske udgave er autentisk)

(2010/27/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 88, stk. 2, første afsnit,

efter at have opfordret interesserede parter til at fremsætte bemærkninger i overensstemmelse med denne artikel og

ud fra følgende betragtninger:

I. SAGSFORLØB

(1) Ved brev af 11. september 2001, der blev registreret den 13. september 2001, meddelte Italiens Faste Repræsentation ved Den Europæiske Union (i det følgende benævnt »Italiens EU-repræsentation«) i henhold til EF-traktatens artikel 88, stk. 3, Kommissionen teksten til artikel 257 i regionallov nr. 10 af 10. maj 2001, hvorved artikel 2 i regionallov nr. 52 af 31. oktober 1994 ændres.

(2) Ved brev af 19. april 2002, registreret den 22. april 2002, meddelte Italiens EU-repræsentation Kommissionen de yderligere oplysninger vedrørende ovennævnte bestemmelser, der var anmodet om i brev af 9. november 2001.

(3) Efter at have undersøgt de pågældende oplysninger anmodede Kommissionens tjenestegrene ved brev af 17. juni 2002 de italienske myndigheder om at give yderligere oplysninger inden en frist på fire uger.

(4) Da Kommissionens tjenestegrene ikke havde modtaget de ønskede oplysninger inden for den i brevet af 17. juni 2002 fastsatte frist, anmodede de ved brev af 19. august 2003 på ny om oplysningerne.

(5) Ved brev af 23. oktober 2003, registreret den 29. oktober 2003, meddelte Italiens EU-repræsentation Kommissionen de yderligere oplysninger, der var anmodet om i brevet af 17. juni 2002.

(6) Ved brev af 11. december 2003 meddelte Kommissionen Italien sin beslutning om at indlede overtrædelsesproceduren i medfør af EF-traktatens artikel 88, stk. 2, dels hvad angik bestemmelserne i artikel 257 i regionallov nr. 10 af 10. maj 2001 (i det følgende benævnt »lov nr. 10/01«), dels hvad angik den støtte, der var givet mellem den 1. januar 1998 og den 20. maj 2001 (ikrafttrædelsesdatoen for ovennævnte lov nr. 10/01) under den støtteordning, der skulle refinerses af budgetbevillingen i ovennævnte artikel ⁽¹⁾.

(7) Kommissionens beslutning om at indlede proceduren blev offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende* ⁽²⁾. Kommissionen anmodede også eventuelle berørte parter om at fremsætte bemærkninger.

(8) Kommissionen har ikke modtaget bemærkninger fra interesserede parter. De italienske myndigheder afholdt møde med Kommissionens tjenestegrene for at give yderligere oplysninger om de bemærkninger, de havde fremsat efter indledningen af overtrædelsesproceduren ifølge traktatens artikel 88, stk. 2.

(9) Ved e-mail af 3. april 2009 sendte Italiens EU-repræsentation Kommissionen et brev fra de italienske myndigheder, der sammenfatter drøftelserne på det ovenfor nævnte møde.

⁽¹⁾ Brev SG (2003) D/233340.

⁽²⁾ EUT C 15 af 21.1.2004, s. 28.

II. BESKRIVELSE

Den anmeldte foranstaltning

(10) Ved artikel 257 i lov nr. 10/01 afsættes der en yderligere bevilling på 400 mio. lire (206 583 EUR) til rentetilskud på 15-årige lån til konsolidering af landbrugscooperativers, -konsortiers og -bedrífers dyre lån, jf. regionallov nr. 52 af 31. oktober 1994 (i det følgende benævnt »lov nr. 52/94«) som ændret ved lov nr. 13 af 29. april 1996 (i det følgende benævnt »lov nr. 13/96«). Sidstnævnte ændrer ligeledes artikel 2 i lov nr. 52/94 ved at udvide muligheden for at modtage støtte efter den pågældende lov til også at omfatte dyre lån, der var optaget inden den 31. december 2000. Den indeholder endelig også en klausul om, at den pågældende støtte først må finde anvendelse efter offentliggørelsen i regionen Lazios officielle tidende (*Bollettino ufficiale della Regione Lazio*) af Kommissionens godkendelse efter undersøgelse i henhold til EF-traktatens artikel 87 og 88.

Retsgrundlag ændret ved den anmeldte foranstaltning

(11) Lov nr. 52/94, der udgør retsgrundlaget for konsolideringen, fastsætter følgende:

a) støtte til kooperativer og konsortier heraf i form af rentetilskud til 15-årige lån til konsolidering af dyre lån fra finansiering, der ikke var begunstiget af offentlige tilskud (artikel 1, stk. 1)

b) støtte til landbrugsbedrifter i form af rentetilskud til 15-årige lån til konsolidering af dyre lån hidrørende fra allerede foretagne investeringer (artikel 1, stk. 2)

c) støtte til kooperativer og konsortier heraf i tilfælde af sammenlægning eller tilknytning til et andet kooperativ på op til 50 % af de pågældende kooperativers og konsortiers gæld med henblik på sanering af de pågældende gældsposter (artikel 4)

d) ved dyre lån forstås kort-, mellem- og langfristede banklån, som er optaget uden offentlig støtte, og som allerede eksisterede ved lovens ikrafttræden.

(12) Kommissionen indledte undersøgelsesproceduren i henhold til EF-traktatens artikel 88 (tidl. artikel 93), stk. 2, hvad angik støtten i den pågældende lov⁽³⁾, fordi den ikke var sikker på, om den var i overensstemmelse med de kriterier, den var baseret på på tidspunktet for analysen.

(13) Ifølge disse kriterier anså Kommissionen denne type støtte som driftsstøtte, der generelt kun kunne anses for forenelig med fællesmarkedet, hvis den opfyldte følgende betingelser:

a) støtten måtte kun vedrøre dyre lån, der var optaget for at finansiere allerede gennemførte investeringer

b) summen af den eventuelt tildelte støtte på det tidspunkt, hvor lånet blev optaget, og den aktuelle støtte måtte ikke overstige den af Kommissionen normalt tilladte procentsats, nemlig:

— for investeringer i den primære landbrugssektor: 35 % eller 75 % i ugunstigt stillede områder i henhold til Rådets direktiv 75/268/EØF⁽⁴⁾

— støtte til investeringer i forbindelse med forarbejdning og afsætning af landbrugsprodukter: 55 % (eller 75 % i mål 1-regioner) til projekter under sektorprogrammer eller en af målsætningerne i artikel 1 i Rådets forordning (EØF) nr. 866/90⁽⁵⁾ og 35 % (eller 50 % i mål 1-regioner) til andre projekter, der ikke var udelukket på grund af udvælgelseskriterierne i punkt 2 i bilaget til Kommissions beslutning 90/342/EØF⁽⁶⁾ (eller Kommissions beslutning 94/173/EØF⁽⁷⁾)

c) den pågældende støtte måtte kun udbetales efter ændringer i rentesatserne for nyoptagne lån for at tage hensyn til ændringerne i renteniveauet (støttebeløbet skulle i så fald være mindre end eller lig med udgifterne som følge af en sådan ændring) eller skulle vedrøre landbrugsbedrifter, der kunne garantere rentabilitet, navnlig hvis de økonomiske omkostninger ved de eksisterende lån kunne være til skade for bedrifterne eller få dem til at gå konkurs.

(14) Som følge af procedurens indledning ændrede de italienske myndigheder lov nr. 52/94 ved lov nr. 13/96, der fik Kommissionen til at afslutte den førnævnte procedure ved at erklære støtten som ændret ved den nye lov for forenelig med fællesmarkedet⁽⁸⁾.

⁽⁴⁾ EFT L 128 af 19.5.1975, s. 1.

⁽⁵⁾ EFT L 91 af 6.4.1990, s. 1.

⁽⁶⁾ EFT L 163 af 29.6.1990, s. 71.

⁽⁷⁾ EFT L 222 af 20.9.1995, s. 19.

⁽⁸⁾ Brev SG(96) D/3465 af 29.3.1996.

⁽³⁾ Støtte C 43/95 (ex NN 73/94) (EFT C 327 af 7.12.1995, s. 9).

(15) Der er ved regionallov nr. 13/96 foretaget følgende ændringer:

- a) tilskuddet på op til 50 % af kooperativers gæld i forbindelse med sammenlægning eller tilknytning udgår
- b) tilskuddet til konsolidering af kooperativers og konsortiers dyre lån (artikel 1, stk. 1, i lov nr. 52/94) og støtte til bedrifter (artikel 1, stk. 2) må kun gives til konsolidering af gæld, der er opstået på grund af investeringer
- c) den nævnte støtte må kun vedrøre en del af investeringen, nemlig 80 % for kooperativers vedkommende og 65 % for landbrugsbedrifters vedkommende
- d) støtten må kun gives inden for de af Kommissionen normalt tilladte procentsatser, beregnet ud fra summen af den støtte, der blev tildelt, da lånet blev optaget, og den aktuelle støtte, dvs. 35 % (75 % i ugunstigt stillede områder i henhold til direktiv 75/268/EØF) for investeringer i den primære landbrugssektor og 55 % for investeringer inden for forarbejdning og afsætning af landbrugsprodukter
- e) den pågældende støtte må kun gives til landbrugsbedrifter og -kooperativer, der kan garantere rentabilitet, navnlig hvis de økonomiske omkostninger ved de eksisterende lån kan være til skade for bedrifterne eller få dem til at gå konkurs.

(16) Den støtteordning, der blev godkendt under hensyntagen til disse ændringer, forblev uændret, indtil Kommissionen besluttede at indlede proceduren i EF-traktatens artikel 88, stk. 2, hvad angår bestemmelserne i artikel 257 i lov nr. 10/01.

III. INDLEDNING AF PROCEDUREN EFTER EF-TRAKTATENS ARTIKEL 88, STK. 2

(17) Kommissionen indledte proceduren i EF-traktatens artikel 88, stk. 2, dels hvad angår bestemmelserne i artikel 257 i lov nr. 10/01 (i det følgende benævnt »lov nr. 10/01«), dels hvad angår den støtte, der er givet mellem den 1. januar 1998 og den 20. maj 2001 (ikrafttrædelsesdatoen for ovennævnte lov nr. 10/01) under den støtteordning, der skulle refinansieres af budgetbevillingen i ovennævnte artikel, da Kommissionen nærede tvivl om den pågældende støttes forenelighed med fællesmarkedet, navnlig med hensyn til følgende

aspekter:

- a) bevillingen i artikel 257 i lov nr. 10/01 skulle tjene til at finansiere en støtteordning med henblik på konsolidering af dyre lån i landbrugsbedrifter og kooperativer, som Kommissionen godkendte i 1996 på basis af særlige betingelser angående redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder, der kunne anvendes på landbrugssektoren i stedet for bestemmelserne i Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder fra 1994⁽⁹⁾ (i det følgende benævnt »1994-rammebestemmelserne«), således som det udtrykkeligt er anført heri
- b) 1994-rammebestemmelserne blev erstattet af Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder fra 1997⁽¹⁰⁾ (i det følgende benævnt »1997-rammebestemmelserne«), der fastsatte nye betingelser for landbrugssektoren; støtteordningen skulle have været bragt i overensstemmelse med disse nye betingelser fra den 1. januar 1998; der foreligger imidlertid ingen oplysninger om, at dette er tilfældet
- c) 1997-rammebestemmelserne blev erstattet af Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder fra 1999 (i det følgende benævnt »1999-rammebestemmelserne«), som den pågældende ordning ligeledes skulle have været bragt i overensstemmelse med
- d) der foreligger imidlertid ingen oplysninger om, at den pågældende ordning er tilpasset betingelserne i 1999-rammebestemmelserne
- e) på denne baggrund opstod der tvivl om foreneligheden med fællesmarkedet af den støtte, der blev givet mellem den 1. januar 1998 og den 20. maj 2001 (ikrafttrædelsesdato for lov nr. 10/01), og af de nærmere bestemmelser for anvendelsen af bevillingen i artikel 257 i lov nr. 10/01.

IV. BEMÆRKNINGER FRA DE ITALIENSKE MYNDIGHEDER

(18) Ved brev af 2. juli 2004, registreret den 7. juli 2004, meddelte Italiens EU-repræsentation Kommissionen bemærkningerne fra de italienske myndigheder til den indledte procedure i medfør af traktatens artikel 88, stk. 2, dels hvad angår bestemmelserne i artikel 257 i lov nr. 10/01, dels hvad angår den støtte, der er givet mellem den 1. januar 1998 og den 20. maj 2001 (ikrafttrædelsesdatoen for nævnte regionallov) under den støtteordning, der skulle refinansieres af budgetbevillingen i ovennævnte artikel.

⁽⁹⁾ EUT C 368 af 23.12.1994, s. 12.

⁽¹⁰⁾ EUT C 283 af 19.9.1997, s. 2.

- (19) I brevet meddelte de italienske myndigheder, at de trak anmeldelsen om artikel 257 i lov nr. 10/01 tilbage og iværksatte proceduren for ophævelsen heraf, idet der hverken var blevet vedtaget gennemførelsesforanstaltninger eller udbetalt støtte i henhold til denne artikel.
- (20) De italienske myndigheder fremhævede desuden, at Kommissionen i brevet om godkendelse af lov nr. 52/94 erklærede, at den pågældende støtte var i overensstemmelse med de gældende kriterier og derfor kunne være omfattet af undtagelsen i EF-traktatens artikel 92 (nu artikel 87), stk. 3, litra c), i sin egenskab af støtte til fremme af udviklingen af visse erhvervsgrøner eller økonomiske regioner, som ikke ændrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse, uden henvisning til Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder.
- (21) Som det fremgår af korrespondancen med Kommissionen fra 1994 til 1996, var det indlysende formål med lov nr. 52/94 at undgå, at landbrugsbedrifter i forbindelse med investeringer måtte lide under meget højere rentesatser end markedets på grund af udsving i renteniveauet, hvilket kunne bringe dem i vanskeligheder. Regionen Lazio har desuden altid garanteret, at den ville kontrollere de støttemodtagende bedrifters rentabilitet, navnlig på basis af saneringsplaner for disse bedrifter, som de skulle fremlægge i henhold til lov nr. 52/94 med senere ændringer.
- (22) På denne baggrund mente de italienske myndigheder, at støtten i lov nr. 52/94 kunne være omfattet af undtagelsen i EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c).
- (23) I brevet af 2. juli 2004 spurgte de italienske myndigheder desuden om, om det ved vurdering af støtte, som var udbetalt i perioden 1998-2000 ⁽¹¹⁾ til lån, der eksisterede den 5. december 1994, i relation til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder, var muligt at anvende punkt 2.5 i 1997-rammebestemmelserne, der siger, at »Rammebestemmelserne berører endvidere ikke anvendelsen af støtteordninger, der er godkendt til andre formål end redning og omstrukturering, f.eks. regionaludvikling (og) udvikling af SMV ...«, i betragtning af at den i lov nr. 52/94 omhandlede støtte var blevet godkendt som foranstaltning til fremme af udviklingen af visse erhvervsgrøner eller økonomiske regioner, som ikke ændrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse.
- (24) Som svar på punkt 29 i brevet af 11. december 2003 (jf. fodnote 1), hvori Kommissionen bad de italienske myndigheder om at sende den en række regionale afgørelser og uddrag fra alle de finanslove, der var blevet vedtaget siden den 1. januar 1998, for at den kunne bestemme det nøjagtige beløb af alle de bevillinger, der hvert år var afsat til finansiering af den pågældende ordning, præciserede de italienske myndigheder, at:
- den eneste finansiering, der var blevet fastsat ved lov nr. 52/94, var den, der var fastsat i selve loven og opført på regionens budget for 1995 ⁽¹²⁾
 - udgiftsbevillingerne kun blev anvendt i 1996 efter Kommissionens godkendelse af loven
 - støtten til virksomheder, der opfyldte betingelserne i lov nr. 52/94, derefter er blevet finansieret med midler, der er blevet til rådighed takket være besparelser ved rentenedsættelse og nøje anvendelse af loven, uden at det har været nødvendigt at ty til suppleringsbevillinger
 - regionen Lazios foranstaltning til fordel for landbrugsbedrifter udelukkende vedrørte banklån i tilknytning til gennemførelse af investeringer, der allerede var foretaget den 5. december 1994, og mindede om, at Italien i 1994 og de foregående år havde en af EU-landenes højeste rentesatser.
- (25) I brevet til Kommissionen af 3. april 2009 oplyste de italienske myndigheder, at alle støtteansøgninger i forbindelse med ordningen var indgivet inden den 1. januar 1998.

V. VURDERING

- (26) Efter artikel 87, stk. 1, i EF-traktaten er statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, uforenelig med fællesmarkedet i det omfang, den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne.
- (27) Den pågældende foranstaltning svarer til definitionen, idet den begunstiger visse virksomheder (dem, der i landbrugssektoren skal klare dyre lån) og kan påvirke samhandelen i betragtning af Italiens position i sektoren for landbrugsprodukter (Italien var f.eks. i 2006 den tredjestørste oksekødsproducent og den største tomatproducent i EU).

⁽¹¹⁾ De italienske myndigheder henviser til 2000 og ikke til 2001, da der efter 2000 ikke er blevet givet nogen støtte.

⁽¹²⁾ Det var 4 000 000 000 ITL (2 061 856 EUR). I perioden 1998-2000 beløb den ydede støtte sig til 1 400 000 000 ITL (721 650 EUR).

- (28) I de tilfælde, der er omhandlet i EF-traktatens artikel 87, stk. 2 og 3, kan sådanne foranstaltninger dog undtages vissevis anses for forenelige med fællesmarkedet.
- (29) I betragtning af den pågældende støtteordning er den eneste mulige undtagelse i dette tilfælde den i EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), anførte, nemlig støtte til fremme af udviklingen af visse erhvervsgrøner eller økonomiske regioner, når den ikke ændrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse.
- (30) Inden Kommissionen undersøger, om den pågældende undtagelse kan anvendes, bemærker den, at de italienske myndigheder i brevet af 2. juli 2004, der blev sendt, efter at Kommissionen havde indledt proceduren i henhold til EF-traktatens artikel 88, stk. 2, anførte, at proceduren for ophævelse af artikel 257 i lov nr. 10/01 var indledt, og at der ikke var udbetalt nogen støtte i henhold til bestemmelserne i den artikel. Ved telex af 20. september 2005 bad Kommissionen de italienske myndigheder om at fremsende bevis for, at artikel 257 i lov nr. 10/01 er ophævet.
- (31) Kommissionens tjenestegrene modtog svar på nævnte telex ved brev af 16. juli 2008, hvori det bekræftes, at de omstridte bestemmelser i artikel 257 i lov nr. 10/01 er ophævet ved artikel 27, stk. 2, i lov nr. 4 af 28. april 2006, og at anvendelsen af nævnte artikel under alle omstændigheder var blokeret, lige fra proceduren i EF-traktatens artikel 88, stk. 2, blev indledt. De italienske myndigheder meddelte endvidere, at anmeldelsen af ovennævnte artikel 257 var blevet trukket tilbage i deres brev af 2. juli 2004.
- (32) I betragtning af disse forhold har Kommissionen ingen grund til at fortsætte sine undersøgelser af bestemmelserne i artikel 257 i lov nr. 10/01 og kan afslutte undersøgelsesproceduren.
- (33) Med hensyn til, om undtagelsen i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), kan anvendes i forbindelse med den støtte, der er givet fra den 1. januar 1998 til den 31. december 2000 (jf. fodnote 11), bemærker Kommissionen, at de italienske myndigheder i sine bemærkninger efter indledningen af proceduren i traktatens artikel 88, stk. 2, og under det efterfølgende møde fremførte, at de omstridte foranstaltninger udelukkende blev finansieret med bevillinger på budgettet for den af Kommissionen godkendte støtteordning C 43/95 (jf. punkt 24). Det fremgår desuden af brevet fra de italienske myndigheder af 3. april 2009, at alle ansøgninger

om støtte var indgivet inden den 1. januar 1998 (jf. punkt 25).

- (34) I betragtning af, at det af ovennævnte yderligere oplysninger fremgår, at de i perioden 1998-2000 anvendte bevillinger allerede har været genstand for Kommissionens beslutning, og at der ikke er indgivet ansøgninger efter den dato, siden hvilken nye ansøgninger skulle være i overensstemmelse med de nye bestemmelser for støtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder (jf. punkt 17), har Kommissionen ingen grund til på ny at udtale sig i lyset af ovennævnte bestemmelser om, hvorvidt undtagelsen i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), kan anvendes på den støtte, der er givet i perioden 1998-2000, og som reelt består af en fortsættelse af finansieringerne ifølge de støtteansøgninger, der var indgivet inden den 1. januar 1998, og som opfylder betingelserne i punkt 15, som Kommissionen allerede havde godkendt (jf. punkt 14). Også proceduren vedrørende den i perioden 1998-2000 udbetalte støtte kan derfor afsluttes —

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

Proceduren i EF-traktatens artikel 88, stk. 2, der blev indledt ved brev af 11. december 2003 ⁽¹³⁾ med hensyn til ovennævnte støtteordning, afsluttes, eftersom den er overflødig, da Italien har trukket anmeldelsen af 2. juli 2004 tilbage og ikke er gået videre med sagen.

Artikel 2

Proceduren i EF-traktatens artikel 88, stk. 2, der blev indledt med hensyn til støtte givet af Italien (regionen Lazio) i perioden 1998-2000 i forbindelse med ordningen baseret på bestemmelserne i lov nr. 52/94 som ændret ved lov nr. 13/96, er blevet overflødig og afsluttes derfor.

Artikel 3

Denne beslutning er rettet til Republikken Italien.

Udfærdiget i Bruxelles, den 17. juni 2009.

På Kommissionens vegne
Mariann FISCHER BOEL
Medlem af Kommissionen

⁽¹³⁾ Jf. fodnote 2.